

HƯỚNG DẪN
Chăm sóc và phòng trừ sâu bệnh hại lúa vụ Hè thu 2026

Hiện nay, lúa vụ Hè Thu 2026 đang giai đoạn đẻ nhánh. Do thời tiết nắng nóng kéo dài kết hợp với gió Tây Nam hoạt động mạnh đã gây hạn hán trên diện rộng. Để đảm bảo cây trồng sinh trưởng tốt, các địa phương đang tập trung bơm tưới, điều tiết nước từ hồ đập về ruộng; bà con nông dân đang tranh thủ dặm tía và bón thúc đợt 1.

Bên cạnh đó, các đối tượng dịch hại đã xuất hiện và có nguy cơ gây hại như: Chuột, ốc bươu vàng, cào cào, sâu cuốn lá nhỏ, sâu keo và bệnh đốm nâu.

Để hạn chế thấp nhất thiệt hại do sâu bệnh gây ra, đồng thời đảm bảo chăm sóc tốt cho trà lúa Hè Thu, Trạm Bảo vệ thực vật và Thú y khu vực III hướng dẫn các biện pháp kỹ thuật cụ thể như sau:

I. KẾT QUẢ ĐIỀU TRA DỊCH HẠI (Từ ngày 25/5 đến ngày 16/6/2026)

- Sâu cuốn lá nhỏ: Phát sinh và gây hại rải rác với mật độ từ 1 – 5 con/m², sâu chủ yếu đang ở tuổi 3 và tuổi 4.

- Chuột: Tập trung gây hại trên những chân ruộng gần kênh mương, cống rãnh, ven đê, ven làng; tỷ lệ hại khoảng 1 – 3% dân.

- Ốc bươu vàng: Ốc nhỏ và ốc trưởng thành tập trung gây hại trên những chân ruộng chủ động nước, gần bờ mương. Mật độ trung bình từ 1 – 2 con/m², diện tích nhiễm khoảng 2 ha, phân bố tập trung tại các xã: Hương Sơn, Tứ Mỹ, Kim Hoa.

- Sâu keo: Theo nguồn nước tưới, sâu xuất hiện và gây hại tập trung tại các chân ruộng trũng thấp với mật độ trung bình từ 2 – 5 con/m².

II. NHẬN ĐỊNH TÌNH HÌNH DỊCH HẠI TRONG THỜI GIAN TỚI

- Sâu cuốn lá nhỏ: Sâu non lứa 2 dự kiến sẽ nở rộ trong khoảng thời gian từ ngày 05/7 đến ngày 10/7/2026.

- Rầy nâu: Trưởng thành xuất hiện với mật độ thấp, dự báo lúa tiếp theo sẽ phát sinh và gây hại mạnh khi lúa bước vào giai đoạn đẻ nhánh rộ.

- Bệnh đốm nâu: Có xu hướng phát triển và gây hại mạnh trên những chân ruộng bị thiếu nước, đất nghèo dinh dưỡng hoặc bón phân không cân đối.

III. CÁC BIỆN PHÁP CHĂM SÓC VÀ PHÒNG TRỪ DỊCH HẠI

1. Biện pháp chăm sóc

- Quản lý nước: Thường xuyên kiểm tra và duy trì mực nước hợp lý trên ruộng từ 3 – 5 cm.

- Bón thúc lần 1: Khẩn trương làm cỏ và bón thúc lần 1 cho lúa. Liều lượng khuyến cáo: 3 kg đạm Ure + 3 - 4 kg Kali/sào.

- Bón thúc lần 2 (Đón đòng): Khi cây lúa bước sang giai đoạn phân hóa đòng, cần tiến hành bón thúc đợt 2 ngay với lượng phân như sau:

+ *Đối với ruộng xanh tốt, sinh trưởng mạnh*: Bón bổ sung 2 kg đạm Ure + 4 kg Kali + 1 - 2 kg phân bón trung lượng Bosica/sào.

+ *Đối với ruộng sinh trưởng kém, lá màu vàng nhạt*: Bón 3 kg đạm Ure + 4 kg Kali + 1 - 2 kg phân bón trung lượng Bosica + 100 kg phân chuồng hoai mục (hoặc 10 - 15 kg phân vi sinh)/sào.

Lưu ý: Không bón phân đạm muộn (khi lúa ở cuối giai đoạn đẻ nhánh) vì sẽ làm ảnh hưởng đến quá trình phân hóa đòng, khiến cây lúa yếu và dễ phát sinh sâu bệnh.

2. Biện pháp phòng trừ dịch hại

2.1. Ốc bươu vàng

- Đặc điểm gây hại: Tập trung tại vùng chủ động nước, vùng trũng thấp (đặc biệt là khu vực đầu nguồn nước) với mật độ trung bình 1 – 2 con/m². Ốc cắn ngang thân lúa đồng thời tiết ra chất nhờn làm lúa chết, gây mất khoảng trống (khuyết cây) trên đồng ruộng.

- Biện pháp: Khi phát hiện, cần kết hợp các biện pháp thủ công (bắt ốc, thu gom trứng). Trong trường hợp mật độ ốc cao, tiến hành phun trừ bằng các loại thuốc có chứa hoạt chất *Metaldehyde* hoặc *Niclosamid*.

2.2. Cào cào

- Đặc điểm gây hại: Tập trung cắn phá lá non tại các ruộng khô hạn, ven đê, ven làng hoặc gần ruộng nước chảy.

- Biện pháp: Chủ động đưa nước vào ruộng và giữ mực nước ổn định để hạn chế cào cào phá hoại; có thể dùng vợt để bắt cào cào trưởng thành. Khi mật độ đạt ngưỡng từ 10 con/m² trở lên, cần sử dụng các loại thuốc hóa học như: *Wavotox 585EC*, *Altach 5EC*, *Miretox 250EC*... để phun trừ. Nên phun theo hình vòng xoáy (từ ngoài vào trong) để dồn cào cào vào giữa nhằm tăng hiệu quả tiêu diệt.

2.3. Sâu cuốn lá nhỏ

- Đặc điểm gây hại: Sâu non ăn biểu bì và diệp lục, tạo thành các vết trắng dọc gân lá, làm giảm khả năng quang hợp của cây. Khi lớn, sâu cuốn lá thành bao để ẩn nấp và tiếp tục phá hại gây hiện tượng trắng lá.

- Biện pháp: Đề nghị các địa phương hướng dẫn bà con thăm đồng thường xuyên. Khi bướm trưởng thành nở rộ khoảng 7 ngày (thời điểm sâu non bắt đầu nở), nếu mật độ sâu đạt từ 20 con/m² trở lên thì cần tiến hành phun các loại thuốc như: *Obaone 95WG*, *Clever 150SC*, *Clever 300WG*, *Match 050EC*, *Golnitor 50WDG*, *Incipio 200SC*, *Angun 5WG*....

2.4. Sâu keo

- Đặc điểm gây hại: Xuất hiện và gây hại cục bộ tại một số chân ruộng trũng thấp gần nương nước.

- Biện pháp: Khi phát hiện sâu keo với mật độ trên 10 con/m², cần kịp thời phun trừ bằng các loại thuốc hóa học như: *Obaone 95WP*, *Match 050EC*, *Golnitor 50WG*, *Tasieu 5WG*....

2.5. Bệnh đốm nâu

- Đặc điểm gây hại: Thời tiết nóng ẩm hiện tại là điều kiện thuận lợi cho bệnh đốm nâu xuất hiện và lây lan nhanh chóng trên hầu hết các giống lúa.

- Biện pháp: Khi tỷ lệ bệnh đạt từ 10% trở lên, cần sử dụng các loại thuốc đặc trị như: *Tilt Super 300EC*, *Nevo 330EC*, *Anvil 5SC*, *Vida 5WP*, *A-V-T vil 5SC*... để phun phòng trừ kịp thời.

LƯU Ý: Khi phun thuốc, cần tuân thủ nguyên tắc "4 đúng" (Đúng thuốc, đúng lúc, đúng liều lượng - nồng độ, đúng cách). Đọc kỹ hướng dẫn sử dụng trên nhãn mác bao bì; sau khi phun xong phải thu gom vỏ chai, bao gói thuốc BVTV bỏ vào đúng nơi quy định để bảo vệ môi trường.

Trên đây là hướng dẫn các biện pháp chăm sóc và phòng trừ sâu bệnh hại lúa vụ Hè Thu năm 2026. Đề nghị các địa phương thường xuyên thăm đồng, kiểm tra tình hình sinh trưởng, phát triển của lúa và mức độ phát sinh dịch hại; phối hợp chặt chẽ với cơ quan chuyên môn để kịp thời tuyên truyền, hướng dẫn nông dân chủ động phòng trừ hiệu quả, tránh dịch bệnh lây lan rộng.

Nơi nhận:

- Chi cục Trồng trọt và Chăn nuôi;
- UBND các xã;
- Lưu TKV3.

